

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VI. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

& nunc concernit libertatem creatam. 2. licet decretum DEI, ut ponitur, indivisibile, sit realiter acceptum impeditibile à creatura, non tamen est impeditibile formaliter acceptum, saltem quoad omnes formalitates; nam multæ formalitates decreti non habent connexionem cum libertate creata; quis enim dicat, impeditibilem fuisse à creatura e. g. eam formalitatem decreti, qua DEUS decrevit, tot condere stellas, tot species animalium, aut herbarum &c. Hinc si creatura e. g. aliter ageret, quàm fuerit prævisum, & prædefinitum, foret tunc quidem aliud realiter decretum, sed tamen plurimas formalitates haberet easdem cum hoc decreto, quod modò datur.

Probatur jam prima conf. Qui plura comprehendit, & scit de eventibus conditionatè futuris, potest plura uno actu decernere; quia objectorum dependentia, causalitas, vel successio &c. non impedit unitatem decreti ex num. 556. ergo. Sic, ut ait Granadus, quò magis architectus comprehendit totam structuram palatii, eò plura simul jubet parari: sic, ut ait Sagara, quò plura Rex prævidet circa expeditionem bellicam, eò pluribus simul providet: ergo, cum DEUS prævideat omnia, simul omnia potest decernere. Et certè assignari non potest, quid DEO omniscio, & omnipotenti desit, quò minùs simul omnia decernere possit. Secunda conf. prob. 1. Possè decernere omnia simul, & id non facere, provenit, vel ex imperfectione potentie physica, aut morali, vel ex levitate animi, aut morositate, vel irresolutione, quæ DEO repugnant. 2dò. Omnia simul decernere est modus in genere volendi comprehensivus, perfectissimus, & simplicitati Divinæ conformissimus, ac ipsa sui propositione videtur pulcherrimus, & DEO dignissimus, adeoque debet ipsi tribui. Certè, si Angelis perfectioribus (ex S. Thoma 1. part. quest. 55. art. 3. & aliis) tribuuntur species universales, ut uno intuitu plura cognoscant, debet DEUS omnia unico intuitu simul cognoscere, quæ cognosci unico actu possunt: cumque voluntas non degeneret à nobilitate intellectus, debet hæc omnia, quæ decernere vult, & unico actu decernere potest, simul per istum decernere. videatur Muniesla loco cit. num. 557. Omitto hinc brevitas causa argumenta, quæ decretis divisibilibus adhuc obijci possunt, quæque difficilem habent solutionem.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones.

559. **O**B. 1. Decretum dandi præmii propter merita, præsupponit pro priori aliud decretum: ergo non tantum unum decretum datur in DEO. prob. ant. Decretum dandi præmii supponit existere merita absolute prævisa; aliàs merita non essent causa moralis, sed finalis: atqui merita non possunt ita existere sine præsupposito aliquo decreto; cum nihil possit absolute esse futurum, vel etiam ut absolute futurum prævideri ante decretum absolute existens: ergo decretum dandi præmii propter merita supponit aliud

decretum antecedens, & decernens existentiam meritorum. Resp. neg. ant. intellectum de prioritate plùs quàm formali, seu inferente distinctionem virtualem. ad prob. dist. maj. supponit merita absolute prævisa per visionem plùs quàm formaliter distinctam à decreto. neg. maj. per visionem formaliter tantum distinctam. conc. maj.

Distinguo etiam minorem. merita non possunt ita existere sine præsupposito decreto ad eorum existentiam physicam in se actualem. conc. min. ad existentiam eorum tantum intentionalem, quæ est ipsa scientia visionis. subdist. sine decreto formaliter præsupposito. omitt. min. sine decreto realiter, aut virtualiter præsupposito. neg. min. & conf.

560. Quare decretum non debet plùs quàm formaliter præcedere scientiam visionis, nec magis distinguì: & actus ille Divinus in se complectitur hæc prædicata, formaliter tantum inter se distincta. 1. Quò decernat existentiam meritorum. 2. Quò videat ea absolute futura. 3. Quò velit præmii conferre merenti, & quidem tali affectu, vel modo tendendi, quo velit præmii propter merita, & non vicissim, quique respiciat merita tanquam causam præmii, non vicissim, in quibus nulla est contradictio.

Unde hic actus Divinus est tam causa meriti, quàm præmii; sed, ut ita dicam, priùs causans meritum tanquam causam secundam, & pro posteriori causans præmii tanquam effectum tam causæ primæ, scilicet decreti, quàm causæ secundæ, scilicet meriti: merita autem sunt causa quidem præmii; sed non sunt causa affectus, seu decreti Divini: neque hic à meritis causari potest, aut debet. Sic etiam casu, quo quis unico actu intendat tam sanitatem, quàm medicinam, et si sanitas sit causa finalis medicinæ, non tamen intentio sanitatis est causa finalis intentionis medicinæ. Et quamvis in hoc eodem casu medicina sit causa physica sanitatis, non tamen intentio medicinæ est causa intentionis sanitatis; cum unicus actus non possit esse causa sui ipsius. Sed neque propterea merita sunt causa finalis præmii; quia non datur præmii, ut existant merita; sed quia hæc existunt independentè à præmio, quamvis non independentè à decreto, cuius causa non sunt.

561. Dices. 1. Est inexplicabile, quomodo merita sint causa præmii, nisi ut absolute prævisa causent affectum Divinum, seu decretum dandi præmii propter merita: sed absoluta prævisio jam supponit decretum: ergo ad causandum suo modo hunc affectum præsupponitur jam aliud decretum, adeoque unum ad alterum: consequenter virtualiter distinguuntur; quia causa debet distinguì ab effectu. Resp. neg. maj. Causalitas meritorum respectu præmii stat in hoc, quò DEUS velit præmii, non quomodo, sed per talem tendentiam, quæ respiciat merita tanquam causam præmii, sive digna præmio, cui dignitati, seu exigentiæ velit se DEUS conformare: quæ tendentia est cuique nota ab experientia. Sic actus, volens simul medicinam, & sanitatem, vult medicinam ut medium, & sanitatem ut finem, non per hoc, quò intentio sanitatis causet intentionem medii (non enim

enim potest actus causare se ipsum) sed per specialem tendentiam.

Hæc responsio est ad mentem Angelici 1. part. quæst. 19. a. 5. ubi quærit, an voluntas DEI habeat causam, & respondet negativè. tum in corp. ait, quodd, si quis unico actu intendat finem, & medium, intentio finis non sit causa intentionis medii, quamvis per talem actum medium ordinetur ad finem, & consequenter ille sit causa istius. Docet ulterius, quodd, sicut DEUS non discurret intellectivè, nec cognitio unius in DEO est causa cognitionis alterius, ita nec discurret affectivè, nec volitio unius sit causa volitionis alterius: sed quodd, DEUS velit utrumque simul, ordinando, non unam volitionem ad alteram, sed unum objectum creatum ad alterum: & concludit his verbis: *Vult ergo hoc esse propter hoc, sed non propter hoc vult hoc*: quæ aliter reddit ad 1. dicens. *Non quodd, aliquid sit DEO causa volendi, sed in quantum vult, unum esse propter aliud.*

562. Dices 2do, Juxta nos scientia visionis esset etiam virtualiter identificata cum decreto: ergo esset causa rerum, quod tamen communiter nostri negant, quibus nos non opposuimus num. 361, prob. conf. Decretum est causa: ergo etiam scientia realiter, & virtualiter identificata. Resp. conc. ant. dist. conf. scientia visionis in sensu formali accepta. neg. conf. in sensu reali, vel virtuali. omitto, vel conc. conf. Scientia hæc non est causa in sensu formali; quia res non futura sunt; quia prævidentur: sed ideo prævidentur; quia futurae sunt, ut fuse probatum à num. 360. & seq. In sensu tamen reali, vel virtuali accepta scientia est causa, sicut decretum, quod est causa remota, & impedibilis respectu actuum liberorum creaturæ, ut infra dicemus. Ubi nota, etiam res futuras non esse causam scientiæ visionis strictè dictam; quia hæc est incausabilis.

563. Urgebis. Est imperceptibile, quodd, scientia visionis realiter, & virtualiter sumpta possit dici causa remota; cum subsequatur objectum creatum. Resp. nego illatum. Scientia visionis non sequitur objectum physicè jam existens: sed tantum objectivè existens: atqui non est absurdum, quodd, causa, præsertim remota, sequatur effectum objectivè existentem. Sic cognitio finis supponit finem objectivè existentem, & tamen causat illum saltem remotè; quia causat ejus intentionem.

Si dicas, causam non posse subsequi effectum absolute futurum, quamvis tantum in intentione volentis, aut tantum objectivè existentem. Resp. dist. non potest subsequi sub omni formalitate, conc. sub aliqua tantum. neg. Debent hoc omnes admittere in quocunque decreto efficaci DEI, quod tanquam causa præcedit: tanquam medium autem, in quo videtur necessario effectus absolute futurus, & à quo hic representatur, eundem objectivè existentem aliquo modo subsequitur, sive aequaliter supponit. Nec in hac prioritate, vel posterioritate, tantum rationis, qualicunque mutua, est ulla implicancia: imò, si etiam esset plus quam prioritas rationis mutua, esset ad summum inter causam physicam & intentionalem, vel duas intentionales, quæ per se præcisè non repugnaret; quamvis aliun-

de repugnet, aliquid reverà esse ad scientiam divinam plus quam ratione prius.

Paucis sic habe. Postquam DEUS per scientiam simplicis intelligentiæ prævidit, rem esse possibilem: & per scientiam mediam, quodd, sub his, vel aliis conditionibus sit, vel non sit futura: tunc liberè identificat sibi terminationem volitionis, vel nolitionis, prædefinitionis, vel permissionis &c. Jam casu, quo DEUS rem vult, terminatio illa simul, & inseparabiliter, est representatio objecti futuri, tam in seipso, quam in seipsa terminatione, seu modo formaliter duplici. Talis terminatio, vel actus prærequiritur ad quodcunque objectum creatum, absolute futurum, licet non prærequiritur sub omni formalitate; nam non ideo prærequiritur, ut representatio objecti est: & hinc sub ista ratione dicitur formaliter sequi objectum absolute futurum (intelligi sequi negativè, seu posterioritate rationis, seu ita, ut non ideo sit objectum absolute futurum; quia datur formalitas scientiæ; sed potius ideo detur hæc formalitas; quia datur objectum: non autem positivè, ut ab ea producat, vel eam pro priori naturæ strictè dicto, aut magis, quam pro priori rationis, præsupponat) at verò idem actus, seu terminatio realiter sumpta, objectum tanquam causa saltem mediata antecedit.

564. Dices 1. Ideo res datur; quia DEUS eam vult, vel permittit: non ideo datur; quia eam cognoscit: ergo verificantur contradictoria de decreto, ac scientia. Resp. hæc tam parum esse contradictoria, quam ista: ideo contritio tendit in peccatum; quia est odium: non ideo tendit; quia est amor. Sensus tantum est iste: actus ille contingens DEI est causa rerum; quia volitio est: non est causa rerum; quia cognitio est: in sensu autem reali, vel virtuali, decretum, & scientia sunt causa eodem modo ex n. 562. Dices 2. Decretum non supponit objectivè objectum absolute futurum, sed tantum conditionatè futurum: scientia visionis supponit illud absolute futurum: ergo iterum verificantur contradictoria. Resp. dist. ant. non supponit, ut decretum est, conc. ant. ut scientia est, neg. ant. & conf.

Urgebis. Ergo antecedenter ad decretum DEI potest aliquid dici absolute futurum. Resp. neg. illatum ita simpliciter prolatum; quia neque potest simpliciter dari aliquid futurum ante scientiam visionis realiter acceptam; nam tam decretum, quam scientia visionis, realiter accepta, debent semper præcedere positivè tanquam causa physica remota, & impedibilis respectu actuum liberorum creaturæ. Hoc tamen admitto, quodd, ens, absolute futurum, sit aliquo modo intentionaliter prius, & præcedat negativè ad decretum, non quidem sub omni formalitate acceptum, sed sub formalitate scientiæ: adeoque detur prioritas aliqua, quæ tamen non repugnat, ut dictum num. 563. Accedit, quodd, scientia visionis non videat effectum futurum independentem à se ipsa.

565. Quod autem spectat ad id, quodd, dictum est, decretum supponere tantum objectum conditionatè futurum, recolenda sunt dicta num. 435. & seq. scilicet quodd, idem sit objectum absolute futurum, & conditionatè futurum. Et quamvis dici deberet, quodd, decretum haberet obje-

vel respiceret objectum alio modo, hic modus non se teneret ex parte objecti, sed ex parte decreti, nec aliud inferretur, quam, ad hoc, ut res decerneretur, non praequiri scientiam visionis: ut autem absolute videatur, praequiri decretum; hoc est, unam formalitatem praequiri formaliter ad alteram, & eminentialiter dirigere ad alteram, ex dictis *num. 555*. Si quæras, quid aliud sit à parte rei cognosci objectum conditionatè futurum ab eo, quando cognoscitur absolute futurum. Resp. esse aliam realiter cognitionem DEI, quæ habet identificatam sibi hanc terminationem, quam potuisset non habere: in objecto autem non est diversitas. Hoc tamen etiam notandum, quòd idem sit objectum, siue existat, siue non existat: & hinc non datur aliud, quando res existit, quam prius cognitum fuerit: sed id, quod prius non existit, nunc existit. Unde nunc non datur à parte rei objectum scientiæ de Antichristo (nec enim negatio est objectum ejus scientiæ) sed primum postea dabitur. Nec aliud præsupponit scientia visionis, aliud scientia media: sed tantum præsupponit alio modo: qui tamen modus non se tenet ex parte objecti, sed ex parte potentiæ intellectivæ. Nempe, ut possit dari absoluta scientia visionis, requiritur, ut intellectus sit pro priori rationis expeditus formalitate decreti: quæ formalitas non requiritur, ut sit expeditus ad scientiam mediam.

566. Ob. 2. Repugnat decretum positivè reprobativum hominis ante peccatum absolute prævisum: ergo absoluta prævisio, seu scientia visionis de peccato, debet præcedere decretum reprobativum: sed ante illam scientiam jam debet dari decretum permissivum: ergo unum decretum debet præcedere alterum: ergo debent esse virtualiter distincta. Resp. dist. conf. prævisio debet præcedere positivè. neg. conf. debet præcedere negativè, hoc est, non sequi. conc. conf. & dist. subsumpt. decretum permissivum debet præcedere positivè. neg. subsumpt. debet præcedere negativè. conc. subsumpt. dist. etiam 1. conf. unum decretum debet præcedere alterum positivè. neg. 1. conf. negativè, seu tantum formaliter. conc. 1. conf. & neg. 2dam.

Scientia visionis, sumpta formaliter, non præcedit rem, cujus est scientia, neque præcedenti illà eminentialiter, quam explicavimus *num. 555*, at verò aliquando præcedit rem aliam præcedenti negativà, hoc est, ut ratione sit prior, & illa res sit; quia datur scientia visionis de alia re: sic datur decretum reprobativum; quia datur scientia visionis de peccato, non vicissim: & sic scientia hæc eminentialiter præcedit decretum istud: nunquam autem præcedit hæc scientia decretum realiter, aut virtualiter. Et de hoc decreto reprobativo, seu puniendi propter peccata, ferme discutendum est, ac de decreto glorificandi propter merita, de quo *num. 559*. *§ seq. Dixi ferme*; nam quale sit discrimen inter reprobationem, & prædestinationem, inferiùs dicemus: quod tamen discrimen, quaecunque sit, non infert aliam distinctionem inter decreta, quàm formalem. Habet ergo actus reprobativus hæc prædicata: 1. quòd permittat peccatum. 2. quòd videat hoc absolute futurum. 3. quòd velit pœnam peccati. 4. quòd velit per talem tendentiam, quæ tendat in pœnam propter peccatum, non

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

vicissim: inter quæ nulla datur prorsus contradictio.

567. Dices. Juxta dicta DEUS eodem indivisibili decreto decernit absolute hominem creare, & damnare: hoc non stat cum Divina clementia: ergo. prob. min. Fuisset eligibilis homini relinqui in suo nihilo: ergo. Resp. Cur DEUS sit magis clemens, quando hominem damnat per secundum decretum, tamen jam ab æterno coexistens priori, quàm, si eum damnet statim per primum? & cur complexum hoc decretorum sit eligibilis, quàm unum decretum? Respondebis, alterum subsequi libertatem hominis, & existere propter liberam hominis malitiam. Sed idem tenendum de nostro decreto, quod formalitatem damnationis habet identificatam ex determinatione libera malitiæ humanæ, & impedibilem ab homine. In forma neg. min. ad prob. dist. ant. fuisset eligibilis antecederet ad liberum abusum beneficii creationis. neg. ant. consequenter ad liberum abusum. conc. ant. & neg. conf. Certè plurimis beneficiis, etiam ipso summo Incarnationis, abutuntur homines: quin propterea simpliciter sit eligibilis carere illis, quàm ea habere: sufficit igitur, si antecederet ad abusum sint magis eligibilia; nec propter abusum cessant esse maximi favores DEI.

568. Ob. 3. DEUS sapissime permittit peccatum subsequens propter aliud præcedens: hoc non stat sine multiplicatione decretorum: ergo. Conf. 1. DEUS Petrum amat, dum est in statu gratiæ: odit autem, dum est in statu peccati: hoc explicari non potest sine virtuali distinctione volitionum, scilicet amoris, & odii: ergo. Conf. 2dò. Causæ finales, & morales fiunt priores naturâ ad effectum per decretum DEI: ergo etiam decretum DEI debet esse prius naturâ: adeoque constituere actum primum proximum. Resp. neg. mi. Decretum puniendi debet suo modo explicari, ut decretum præmiandi, de quo *num. 559*. Nec scientia visionis de peccato priore causat decretum permissivum posterioris, sed tantum permissionem passivam, seu formalem non impeditionem: quæ siue stet in negatione auxilii efficacis, siue in alio quocunque, non identificatur cum DEO.

Ad 1. confir. neg. min. Difficultas hæc communis est omni sententiæ; quia oritur ex immutabilitate affectûs Divini: nec tollitur per distinctionem virtualem; quia hæc non potest facere, cessare priorem affectum, quod tamen rudibus videtur requiri ad hoc, ut Petrus modò sit amicus, modò inimicus DEI. Imò nec per realem distinctionem decretorum, vel affectuum tolleretur hæc difficultas; quia nihil horum consequenter esset defectibile. Solutio communis est, quòd DEUS ab æterno, simul, & semel, pro certo tempore, vel pro certis circumstantiis, Petrum amet, pro aliis autem odio habeat absque ulla distinctione decreti. Sic etiam homo potest aliquid velle pro aliquo tempore, pro quo e. g. delectabile est, cum proposito illud postea alienandi, vel omnino destruendi.

Ad 2dam conf. neg. ant. Oviedo *controv. 9. de anima punct. 5.* & alii. ego omitt. ant. neg. conf. Non omnis forma, quæ tribuit denominationem subiecto, est etiam capax illius denominationis. Sic effectus posterior tribuit causæ

R

de-

denominationem prioris, quin sit prior. Saltem decretum non debet esse immediate prius naturæ: sufficit, si sit remotè prius; nam tamen sufficienter connectere unum cum altero poterit, eritque hæc dependentia effectus ab his causis impedibilis, sicut ipsa causalitas. Quare, sicut DEUS per decretum suum vult e. g. dispositiones: & simul vult propter eas paratus esse ad concurrendum (in quo juxta hanc sententiam stat prioritas dispositionum ad effectum) ita vult, vel permittit istas causas, finales, morales &c. & dein propter istas vult, paratus esse ad concurrendum, quin ista volitio, vel decretum, debeat poni ex parte actus primi proximi. Imò nec ipsæ causæ morales, vel finales, debent esse immediate priores, seu constituere actum primum proximum, sed tantum cognitio, vel amor earum, nondum efficax, sed tantum complacentia (aliàs ipse amor tolleret libertatem, utpote efficaciter post se trahens actum subsequenter) atque sic causa moralis ad actum sæpe est voluntas DEI, seu decretum, quod non constituit actum primum proximum.

§ 69. Dices. Scientia visionis de peccato Petri constituit libertatem DEI ad puniendum, vel parcendum; quia, supposita illa, DEUS est adhuc liber ad utrumque: ergo est distincta virtualiter à decreto punitivo: ergo etiam decretum permissivum peccati est ab hoc posteriore distinctum. Resp. neg. ant. Scientia visionis, non quidem formaliter sumpta, attamen realiter, aut virtualiter sumpta, determinat DEUM ad puniendum, casu, quo DEUS punit; quia ipsa est identificata etiam virtualiter cum illo decreto. Quare libertatem DEI in actu primo constituit tantum scientia simplicis intelligentiæ, & scientia media directæ, quibus suppositis, DEUS est liber ad determinandum se, ut velit potius absolute habere decretum permissivum, identificatum scientiæ visionis de peccato, vel prædeterminativum, seu collativum auxilii efficacis, identificatum cum scientia visionis de negatione peccati: item est liber, ut, si velit permittere peccatum, habeat scientiam visionis de peccato, identificatam decreto puniendi, vel decreto parcendi: non autem est liber ad habendam scientiam distinctam.

Quando igitur Authores aliqui dicunt, DEUM, supposita scientiæ visionis de peccato, esse liberum ad puniendum, aut parcendum: vel loquuntur juxta sententiam nobis oppositam, & non debemus eos sequi: vel loquuntur tantum in sensu formali, hoc est, quod formalitas scientiæ visionis, præcisivè sumpta, non determinet DEUM ad puniendum, sed hic adhuc sit præcisivè liber; cum hæc formalitas, præcisivè sumpta, sit indifferens ad utrumque decretum, sicut scilicet animal ad rationale, & irrationale: item quod scientia visionis formaliter præcedat, & sit prior ad decernendam pœnam, vel veniam.

§ 70. Ob. 4. DEUS habet voluntatem antecedentem effectivè inefficacem omnes homines salvandi: hæc voluntas distinguitur virtualiter, tum à decreto prædeterminativo, tum à reprobato: ergo, prob. min. Repugnat, idem decretum virtualiter indivisibile velle idem efficaciter, & inefficaciter: ergo illa voluntas debet esse distincta à decreto prædeterminativo. Rursus, si non

esset distincta illa voluntas antecedens à decreto reprobato, DEUS omni sua voluntate vellet damnationem hominis: ergo nullum faceret beneficium reprobis, quod est falsum. Resp. dist. maj. ita, ut sit inefficax etiam respectu prædeterminatorum. neg. maj. tantum respectu reproborum. conc. maj. & neg. min. ac conf. ad 1^{am} partem probationis omitto ant. & nego conf. vel potius suppositum, quod decretum illud, seu voluntas antecedens, respectu prædeterminatorum, sit inefficax. ad 2^{am} partem prob. dist. ant. ita, ut simul eadem omni voluntate velit etiam eorum salutem. conc. ant. ut hanc non velit, neg. ant. & conf.

Suppono, idem decretum DEI posse esse efficax respectu aliquorum objectorum, & inefficax respectu aliorum; quia in hoc nulla est prorsus contradictio; sæpe enim homo vult aliquid efficaciter facere; quia facile potest: & aliud inefficaciter, si non esset nimia difficultas. Suppono etiam, DEUM velle salutem omnium, non decreto confusè tendente in omnes (quod esset imperfectum) sed clarè, & distinctè in quemlibet. His suppositis, facile capitur, quomodo idem decretum respectu prædeterminatorum sit absolute efficax, tum quoad media salutis, tum quoad ipsam salutem: respectu reproborum verò sit efficax quoad media salutis sufficientia, quæ effectivè confert, & quæ utique sunt beneficia DEI, ratione quorum hoc decretum etiam reprobis est valde beneficium: item quod sit efficax saltem affectivè quoad eorum salutem; quia DEUS sincerè vult eos salvari, quantum est ex parte sua, & in hunc finem dat media: nec per ipsum stat, quod minus salventur: quamvis id decretum non sit respectu ipsius salutis efficax effectivè; quia DEUS non decernit eis absolute gloriam: sed hoc provenit ex eorum culpa, ut omnes dicere debent.

§ 71. Ob. 5. Singulæ creaturæ, etiam ut invicem coexistentes, habent suam unaquæque peculiarem amabilitatem, & peculiarem contemptibilitatem: ergo quælibet, etiam ut alteri coexistens, est amabilis à DEO separabiliter, seu per amorem ab aliis separabilem: ergo volitiones DEI, & decreta sunt separabilia, prob. conf. Quælibet res per suam contemptibilitatem potest retrahere affectum Divinum à se: ergo potest amorem sui separare ab amore aliarum rerum: ergo potest etiam amari per affectum separatam ab amore aliarum; quia potest attrahere affectum Divinum, dum aliæ retrahunt. Confir. Juxta nos, si vel mulca, quæ de facto existit, non daretur, tunc DEUS totum mundum, ejusque ordinem, ac omnia alia, aliter, seu per aliud decretum decrevisset: hoc est incredibile: ergo.

Resp. Hæ phrasæ paulò obscuriores, in antecedente positi, tantum significant, quamcunque creaturam posse amari, vel non amari, quin ametur, vel non ametur altera: quod totum conceditur, & dist. conf. quælibet creatura est amabilis separabiliter, seu per amorem, qui sit separabilis ab amore alterius simul existente. neg. conf. qui non sit amor alterius. conc. 1^{am}, & neg. 2^{am} conf. Potest quælibet creatura amari, vel non amari; potest enim DEUS elicere amorem, qui tendat in plures, vel pauciores creaturas

ras pro libitu: at non potest amari creatura per amorem, qui tendat in ipsam solum, nisi DEUS velit eam solum, & nullam aliam amare; quando enim vult plures amare, aut decernere, debet omnes uno amore amare, & uno decreto decernere. ad prob. dist. eodem modo. Ad conf. dist. mai. aliter, hoc est per decretum habens aliam terminationem, conc. maj. aliter statuens, subdist. de musica illa, conc. maj. de aliis rebus. neg. maj. & sic dist. min. neg. conf.

§72. Ob. 6. Leges Divinae constituunt actum primum proximum liberum: sed hæ sunt decreta DEI; quia lex constituitur ex voluntate legislatoris: ergo. Resp. neg. maj. Actum primum constituit sola cognitio legum, quæ potest dari, quando lex non est, nec essentialiter connectitur cum existentia certæ legis. Dices. Hæc cognitio sæpe stat in actu fidei, essentialiter præsupponente legem, seu decretum. Resp. dist. in actu supponente hoc decretum in individuo. neg. in specie. om. nam hic actus fidei potest dari, sive decretum præcipiens sit prædefinitivum, sive permissivum, modò habeat formalitatem præcepti: unde nihil est ex parte actus imi essentialiter connexum cum actu 2do; nam actus fidei est indifferens, decretum est impedibile: & quidem stante actu fidei; hic enim potest dari, seu componi cum utroque decreto, sive prædefinitivo, quod infert actum secundum præceptum, sive permissivo, quod infert ejus omissionem, modò, ut dictum est, habeat formalitatem legis, seu præcepti: quæ formalitas etiam non connectitur cum actu, sed est adhuc omnino indifferens. Superest difficultas de applicatione, seu præparatione omnipotentiae ad concurrendum, pro qua explicanda sit

ARTICULUS VII.

An Applicatio Omnipotentiae constitutiva actus primi proximi stet in decreto DEI.

§73. Notandum 1mo, libertatem in actu primo esse potentiam, quæ positis omnibus ad agendum prærequisitis, potest agere, & non agere: intellige, in sensu diviso; quia homo liber debet habere simultatem potentiae, quamvis non potentiam simultatis. Et siquidem potest agere, & purè non agere, seu purè omittere, dicitur libertas contradictionis: si autem potest agere aliquid positivè oppositum, dicitur libertas contrarietatis. Ex hoc autem sequitur, quod neque ille sit liber, qui non habet, vel non potest pro libitu habere omnia necessaria ad agendum: neque ille, qui habet impedimentum inauferibile agendi: neque etiam ille, qui est necessitatus ad agendum, ut patet. Unde, ut quis sit liber, requiritur, ut habeat principia requisita ad utrumque cum exclusionem, tum impedimentorum, tum etiam necessitantium ad unum determinatum exercitium. Hæc supponenda ex tractatu de act. bum.

§74. Notandum 2do, ad actum liberum, præsertim, si supponatur extrinsecè liber, non prærequiri tantum principia, à quibus ipse pro-

cedit, seu, quæ in ipsum influunt, sed etiam alia, à quibus non procedit, quæque non influunt. Sic e. g. ad actum amoris DEI liberum non tantum prærequiritur motivum alliciens ad DEUM amandum, sed etiam aliud retrahens, licet hoc nec physicè, nec moraliter influat in actum amoris. Ratio est; quia actus liber ut talis debet procedere à potentia expedita ad utrumque: ergo ab habente principia non tantum ad unum, sed etiam ad oppositum. Unde, licet amor DEI ut sic non exigit motivum retrahens, ut patet in Beatis, qui amant DEUM intensissimè sine motivo retrahente: at exigit hoc ut liber. Hinc actus primus liber componitur ex duobus actibus primis partialibus, quorum unus involvit principia e. g. ad amorem: alter involvit principia ad omissionem amoris, vel odium. Licet autem aliquid non sit influxivum in unum e. g. amorem, tamen potest constituere actum primum liberum ad illud: sicut econtra etiam, licet aliquid non sit activum, potest tamen impedire actum liberum, e. g. catena pedibus injecta non est activa respectu fugæ, sed impeditiva.

Infert ex his Sagara in manu scriptis, non omnia constitutiva actus primi liberi esse priora naturâ ad actum liberum; quia e. g. motivum retrahens non est prius naturâ ad amorem; nam ad illum non determinat, neque ut causa, neque ut dispositio, aut conditio, nec in genere physico, nec in morali: sed tantum est prius naturâ ad omissionem, vel odium. Si dicas, motivum retrahens saltem esse prius naturâ ad amorem ut liberum, responderet hic auctor negando illatum, stando in sententia statuente libertatem extrinsecam actus; nam amor ut liber est idem, ac complexum ex amore, & actu primo: adeoque illud motivum, cum non sit prius ad amorem, deberet esse prius ad actum primum, seu ad se ipsum, quod repugnat. Quare istud motivum est tantum concomitans actum liberum; quia scilicet, ut voluntas possit dici liberè agere, debet durante sua actione habere motivum retrahens; nam hoc necessariò exigitur à iudicio indifferente. Hinc non omne illud est prius naturâ ad actum 2dum, quod constituit quomodocunque actum 1mum totalem: sed quod ita constituit, ut influat, vel certè determinet ad actum 2dum. Quidquid autem sit de hac doctrina, de qua etiam potest videri Gormaz de act. bum, num. 328. 329. & 472. saltem juxta eos, qui docent actus extrinsecè liberos, non sunt omnia ita priora, ut actus 2dus ea essentialiter respiciat, etiam tantum disjunctivè.

§75. Notandum 3tio, constitutiva actus primi liberi diversimodè se habere ad actionem liberam; nam 1mo aliqua sunt indifferentia, ut conjungantur cum utroque extremo, & in utrumque influant: ita se habet voluntas, omnipotentia, cognitio motivi alliciensis, & retrahentis, si sit unica; nam, si alia esset cognitio motivi alliciensis, & alia retrahentis; tunc ista non influeret in actum, e. g. amorem. 2do alia sunt quidem indifferentia, ut conjungantur cum utroque: non tamen in utrumque, sed in unum tantum influunt: ita se habet cognitio duplex, quarum una repræsentat tantum motivum alliciens, altera retrahens; item gratia actualis, quæ non